Esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuva lukuvuosisuunnitelma

Karosen koulun esiopetus

Vuodet: 2026 - 2027

Sisällysluettelo

3. Kiusaamisen ehkäiseminen

3.1. Suunnitelma ryhmäyttämisestä

3.2. Toimenpiteet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi

4. Pedagogiset painopisteet

4.1. Painopiste 1: Lukutaitotyön ja monilukutaidon vahvistaminen

4.2. Painopiste 2: Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen

4.3. Painopiste 3: Luontosuhteen vahvistaminen

3. Kiusaamisen ehkäiseminen

Kiusaamisen ehkäiseminen ja myönteisen vuorovaikutuksen vahvistaminen ovat läpileikkaava osa esiopetuksen toimintakulttuuria. Turvallista ja yhteisöllistä esiopetusta rakennetaan ennakoivasti:

- *ryhmäyttämällä*
- *vahvistamalla tunne- ja vuorovaikutustaitoja*
- *aikuisten sensitiivisen läsnäololla*
- *yhteisillä toimintatavoilla*

***Miten minulla menee -kyselyn** tekevät työntekijät haastatellen kaikkia esioppilaita esiopetuksessa (liite 4). Miten minulla menee -kyselyn vastaukset toimivat keskustelun herättäjänä sekä yhteisöllisessä opiskeluhuollossa että huoltajien kanssa, mutta myös tausta-aineistona koulun kanssa työstettävään suunnitelmaan kiusaamisen ehkäisystä.*

***Miten minulla menee -kyselyn koonti (yksi per yksikkö) palautetaan 16.10.2026 mennessä tämän linkin kautta** Esiopetuksen kiusaamiseen liittyvä yksikkökohtainen koonti – Täytä lomake*

3.1. Suunnitelma ryhmäyttämisestä

- *Miten ryhmäytätte lapset?*
- *Miten varmistamme, että lapsi saa kokemuksen osallisuudesta?*

Molemmissa ryhmissä:

Toimimme aluksi omina ryhminä omissa luokissa ja vasta myöhemmin kauden edetessä sekoitamme eskariryhmiä keskenään iltapäivän leikkiaikana.

Ryhmien vanhempainilloissa on kerätty halukkaiden perheiden yhteystiedot, jotta huoltajat voivat sopia vapaa-ajalle yhteistä toimintaa lasten kesken.

Luodaan mukava ilmapiiri ja me-henki. Kannustamme ja kehumme.

Tutustumisleikkejä ja nimet tutuiksi.

Arvomme leikkipareja, että kaikki tutustuvat toisiinsa ja tottuvat leikkimään erilaisissa ryhmissä.

Pidämme päivittäin piirin, jossa jokainen pääsee vuorollaan apulaiseksi.

Viittaamalla saa piirillä puheenvuoron. Harjoittelemme kunnioittamaan toisten puheenvuoroa kuuntelemalla.

Lapset saavat valita leikkiaikana leikin ja kaverit.

Lapset saavat esittää toivomuksia, joita pyritään toteuttamaan ja välillä äänestetään vaihtoehdoista.

Yhteiset säännöt; kaikki otetaan leikkiin mukaan, ollaan ystävällisiä. Syksyn alussa yhdessä lasten kanssa luodut ryhmän säännöt seinällä näkyvillä ja niihin palataan tarvittaessa.

Aikuinen auttaa tarvittaessa löytämään leikkikaverin ja auttaa leikkiin mukaan pääsemisessä.

Osallistumme koulun yhteisiin tapahtumiin, näin lapset saavat kokemuksen yhteisöön kuulumisesta ja yhteisön jäsenenä toimimisesta.

3.2. Toimenpiteet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi

Kuvatkaa

- *miten yksikössänne käsitellään tunteita sekä toimet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi.*
- *miten lapsia kannustetaan tunnistamaan omat ja toisten vahvuudet.*

Hyödyntäkää koulun kanssa yhdessä tehtävää suunnitelmaa oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä 2026-2027 (löytyy Power Apps:sta) ja Tampereen kaupungin opiskeluhuoltosuunnitelmaa 2026-2028, joka sisältää esi- ja perusopetuksen yhteisen osion.

Kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäiseminen | Opetushallitus (oph.fi)

Kohti turvallista koulua -materiaaleja (päivittyvät lukuvuoden aikana)

Tunnekasvatusmenetelmä tai -suunnitelma	**Toimet kiusaamisen jne. ehkäisemiseksi ja puuttumiseksi**	**Miten lapsia kannustetaan tunnistamaan omat ja toisten vahvuudet?**	**Koulun kanssa yhdessä sovittua, esim. toimintamalli**
D-eskari: - Eskariretki kirjan materiaalit käytössä - Ohjelma Jyrki ja Neponen: Tunneloikkia - Kuvitetut "tunneapurit" käytössä - Kirjat ja sadut, joista keskustellaan yhdessä - Pöytäteatterit M-eskari: - Papunetin kuvatuki - Vihreä ja punainen tie -materiaali - Tunnetaitotuokiot	Molemmat ryhmät: - Kiinnitetään huomiota hyvinvointiin ja me-hengen luomiseen - Lasten kanssa yhdessä mietityt säännöt, joita kaikki noudattaa - Lapsia havainnoidaan ja heidän kanssaan keskustellaan - Tilanteisiin puututaan ja ne käsitellään aikuisen johdolla - Lapsia ohjataan tulemaan kertomaan asioista välittömästi aikuiselle, jotta tilanteet voidaan selvittää heti	D-eskarit: - Kehupiiri - Kiinnitetään arjessa huomiota taitoihin ja opittuihin asioihin M-eskarit: - Kiinnitetään arjessa huomiota taitoihin ja opittuihin asioihin - "viereen kehuminen"	- Pro-koulu esiopetuksessa käytössä soveltuvin osin. Yhteisinä arvoina reiluus, turvallisuus ja yhteistyö.

4. Pedagogiset painopisteet

Lukuvuoden aikana esiopetuksessa painotetaan lapsen monilukutaidon, liikunnallisen elämäntavan ja luontosuhteen vahvistamista. Painopisteet kytkeytyvät esiopetuksen laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin ja toteutuvat kaikessa arjen toiminnassa lasten osallisuutta ja vahvuuksia huomioiden.

Kirjatkaa tämän lukuvuoden konkreettisia toimia kolmessa painopisteessä.

Oppimisympäristöä kehitetään yhdessä lasten kanssa. Henkilöstö ymmärtää oppimisympäristön laajasti sisältäen fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ulottuvuuden sekä digitaaliset ja ulkopedagogiset oppimisympäristöt.

Esiopetusryhmien välinen yhteistyö ja yhteisopettajuus on keskeisiä toimintamalleja esiopetuksessa. Hyödyntäkää liitteistä löytyviä Painopisteiden tukimateriaaleja (LIITE 1), Leikin havainnoinnin materiaaleja ja suunnitelmapohjaa (LIITE 9), Lukeva Tampere -ohjelman toimenpiteitä lukutaitotyössä (LIITE 2) sekä Yhteisöllisen opiskeluhuollon materiaaleja (LIITE 8) mm. tunnetyöskentelyssä.

4.1. Painopiste 1: Lukutaitotyön ja monilukutaidon vahvistaminen

Yhdenvertaisuuden vuoksi on tarpeen määritellä lukutaitotyöhön toimenpiteet, jotka minimissään toteutetaan kaikissa kaupungin esiopetuksen lapsiryhmissä.

Kirjatkaa konkreettinen suunnitelma, miten toteutatte alla olevia toimenpiteitä yksikössänne. Mikä on erityinen lukutaitotyön kehittämiskohteenne tänä lukuvuonna (valitkaa liiteestä 2.)?

1. *Panostetaan monilukutaitoa tukevaan vuorovaikutukseen lasten kanssa, kuten selkeään puheeseen ja sitä tukeviin kuviin sekä asioiden ja ympäristöjen nimeämiseen.*
2. *Toteutetaan ääneen lukeminen tai vuorovaikutukselliset kielellä leikittelyt, kuten loruttelu, riimittely ja laulaminen osana arkea vähintään 10 minuuttia päivässä.*
3. *Tehdään lukeminen näkyväksi teemapäivillä ja -viikoilla järjestämällä vähintään yksi kirjatori tai lempikirjanäyttely toimintakaudella.*
4. *Jaetaan ja vahvistetaan henkilöstön osaamista KUKA-vastaavien ja yhteisten keskustelujen kautta.*
5. *Hyödynnetään Lukeva varhaiskasvatus -kyselyä yksikön toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä.*
6. *Valitaan ryhmään tai yksikköön vuosittainen oma lukutaidon kehittämisteema (liite 1) ja kirjataan se pedagogisiin suunnitelmiin. Kirjataan myös toimenpiteet teeman kehittämiseksi.*

Kuvatkaa, miten toteutatte monilukutaidon eri osa-alueita esiopetustoiminnassa.

Monilukutaito sisältää erilaisia lukutaitoja, kuten peruslukutaidon, numeerisen lukutaidon, kuvalukutaidon ja medialukutaidon. Monilukutaitoon liittyy laaja tekstikäsitys, jonka mukaan tekstit voivat olla muun muassa kirjoitettuja, puhuttuja, audiovisuaalisia tai digitaalisia. (Tampereen kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma 2025)

***KieliPeda-työvälinettä** käytetään esiopetuksessa tukemaan kielitietoisen esiopetuksen toteuttamista. Työväline auttaa ja tukee tiimejä kielellisesti vastuullisen pedagogiikan toteuttamisessa. KieliPeda-työvälineestä hyötyvät kaikki esioppilaat lapsen kielitaustasta riippumatta.*

- *KieliPeda-työväline: kielitietoisen oppimisympäristön arviointi (henkilöstön toiminta, oppimisympäristö, lapsen osallisuus)*

Ryhmien yhteiset kehittämistavoitteet:

1. Toteutetaan ääneen lukeminen tai vuorovaikutukselliset kielellä leikittelyt, kuten loruttelu, riimittely ja laulaminen osana arkea vähintään 10 minuuttia päivässä.
2. Tehdään lukeminen näkyväksi teemapäivillä ja -viikoilla järjestämällä vähintään yksi kirjatori tai lempikirjanäyttely toimintakaudella.

D-eskarit:

- Esimerkiksi aamupiirihetkissä tulee vahvistusta päivittäin. Seuraamme kalenterista ajan kulkua, säätä ja lämpötilaa, eskaripäivien määrää, ruokalistaa, päiväjärjestystä.
- Käymme vuoden aikana kaikki isot kirjaimet läpi. Tutustumme kirjoitusasuun ja äänteeseen.
- Luemme satuja miltei joka päivä, loruttelemme, laulamme ja leikimme kielellä.

- Sadutus ja kuvista kertominen
- Katsomme pedagogisia ohjelmia mm. pikkukakkosesta.
- Käytämme Eskariretki digiopetusmateriaaleja pöytätietokoneelta ja lapsilla on käytössä 6 tablettia. Tableteilta lapset voivat myös katsoa rakentelumalleja.
- Lapset saavat pelata Ekapeliä tableteilla, jonka avulla harjoitellaan yksilöllisesti kirjaimia, äänteitä ja sanoja.
- Teemme viikoittain paperitehtäviä opeteltavista aiheista.
- Käytämme kuvia päiväjärjestyksessä ja toimintaohjeissa apuna.
- Retkeilemme kirjastoon.
- Ryhmässä tarjolla omia sekä kirjaston vaihtuvia kirjoja.
- Luemme yksittäisille lapsille tai pienryhmälle kirjoja lasten aloitteesta.
- Kirjat ovat aina esillä ja lapset saavat katsella ja lukea niitä.

M-eskarit:

- Aamupiirillä tarkastellaan kuvitettua päivän ohjelmaa ja kalenteria
- Aamupiirillä myös lorutellaan, lauletaan
- Omissa töissä lapset tutustuvat kirjaimiin ja niiden äänteisiin sekä numeroihin
- Ryhmässä luetaan lapsille päivittäin kirjoja, joista myös tutkitaan kuvia
- Lapsilla on mahdollisuus kuunnella äänikirjoja
- Lapsilla on käytössä 2 iPadia oppimispelien pelaamiseen
- Luemme yksittäisille lapsille tai pienryhmälle kirjoja lasten aloitteesta.
- Kirjat ovat aina esillä ja lapset saavat katsella ja lukea niitä.

4.2. Painopiste 2: Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen

1.8.2026 voimaan tullut perusopetuslain muutos velvoittaa esi- ja perusopetuksen edistämään liikunnallista elämäntapaa. Uudistuksessa liikunnallisen elämäntavan edistäminen on lisätty tavoitteeksi erityisesti osana toimintakulttuurin kehittämistä.

1. Arvioikaa yksikkönne toimintakulttuuria liikkumisen edistämisen näkökulmasta. Suositeltavaa on käyttää Liikkuvan varhaiskasvatuksen nykytilan arviointia.

2. Valitkaa arvioinnin perusteella 1-3 kehittämiskohdetta lukuvuodelle alla olevista osa-alueista:

- *Toiminnan organisointi*
- *Liikkumisen lisääminen*
- *Motoriset taidot ja toiminnallisuus*
- *Osallistuminen ja osallisuus*
- *Oppimisympäristöt*
- *Yhteistyö lasten liikkumisen edistämiseksi*

3. Kirjatkaa konkreettiset toimenpiteet, miten toteutatte kehittämiskohteita toiminnassanne.

Linkkejä toteutuksen tueksi:

- *Liikkumisen vuosikello | Tasku*
- *Liikkumisen materiaalipankki | Tasku*
- *Liikkuva varhaiskasvatus tukisivusto*

Tavoitteena: Liikkumisen lisääminen esiopetuspäivään

Ulkoilemme päivittäin. Päiväulkoilussa mukana kori, jossa on liikuntavälineitä. Iltapäivällä ulkoilussa käytössä liikunta/leikkivarasto.

Liikunnan nykytilan arviointi tehdään marraskuussa.

Molemmat ryhmät osallistuvat koulun Marraskuun maraton -tapahtumaan.

Lupa liikkua varaukset

Luisteluajanvaraukset Sentterille Kaukajärvelle

Tarvittaessa käytössä rauhoittumis- tai lepohetki, esimerkiksi rauhanportti- ja tasapainoharjoitukset.

Retkeilemme katsomaan salibandyn MM-kisoja.

D-eskarit:

Maanantaisin liikuntaa ulkona/salissa 2.luokan kanssa yhteistyössä

Ryhmään koottu liikuntalaatikko, jota voi käyttää iltapäivällä aulassa leikkiaikana.

Piirille lisätty aktiivisuutta ja välilliikuntaa/taukoliikuntaa.

Toiminnallista oppimista paljon

Retkeilemme viikoittain

M-eskarit:

Tavoitteena myös motoristen taitojen ja toiminallisuuden lisääminen.

Molempiin tavoitteisiin pyritään vastaamaan toistuvilla metsäretkillä ja lähipuistoissa vierailuilla sekä lisäämällä lapsille helposti toteutettavia itsenäisiä liikuntatehtäviä montessoritöiden väliin.

Viikoittain yhteinen liikuntatunti 1-2M kanssa.

4.3. Painopiste 3: Luontosuhteen vahvistaminen

Lukuvuoden 2026–2027 aikana paneudutaan ympäristö- ja kestävyyskasvatukseen lapsen luontosuhteen vahvistamisen kautta.

Toimenpiteissä keskitytään seuraaviin ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen osa-alueisiin arvioinnin mukaisesti:

- *Oppiminen ympäristössä*
- *Oppiminen ympäristöstä*
- *Ympäristön puolesta toimiminen*

Mitä vahvuuksia olette yksikössä tunnistaneet?

Mitä osa-alueita yksikössä vahvistetaan lukuvuoden 2026–2027 aikana ja millä tavoin?

Vahvuudet: Karosen koulutalon, jossa esiopetusryhmät sijaitsevat, ympärillä on paljon metsää ja puistoja, joissa retkeilemme säännöillisesti. Ympäristöstä on tehty seikkailukartta, jota myös perheet voivat hyödyntää.

Opimme luonnossa ja luonnosta

Tehdään metsäretkiä, jolloin liikutaan metsässä, tutustutaan jokaisen oikeuksiin, havainnoidaan eri lajeja sekä ympäristön muutoksia vuoden mittaan.

Kierrättäminen ja ruoan reitti (mistä ruoka tulee), Bioman-esitys, roskisrotta ohjelma.

Tartumme lasten mielenkiinnonkohteisiin ja keskustelemme sekä etsimme tietoa niistä.

Osallistutaan koulun kanssa järjestettävään roskien keräys tempaukseen.

Kannustetaan lapsia keräämään koulun pihalta roskia ja viemään ne roskikseen.